

Forvitnislig myndaframsýning í Vágum

Uml. 200 myndir frá fyrst í hesi öldini eru á myndaframsýningini sum Ellis- og Avlamisheimið í Vágum skipar fyrri. Framsýningin letur upp kl. 16⁰⁰ í dag

Ólavur í Beiti

Í skrivi frá fyrireikarunum av myndaframsýningini sum letur upp í dag kl. 16 á Ellis- og Avlamisheiminum í Vágum, verður greitt frá familjuni hjá Ólavi í Kirkjastovuni, sum fór at fotografera eftir at syrtin so bráðliga doyði.

Hjúnini Johannes Hansen og Maren Olesdatter, vanligi nevnd Stinu-Jóannes og Marjun, búðu í Kirkjastovuni í Miðvági. Børn teirra vóru: Sofia Hansen (1861-1896), Hans Hansen (1862-1940) og Ólavur Hansen (1867-1958).

»At taka seg av«

Sofia fór til Noregs, har hon lærði seg at fotografera. Í

1896 kom hon heim at ferðast, men gjørdist sjúk og doyði bert 35 ára gomul. Hennara myndaútgávur kom heim til Føroyar, og hetta var orsök til, at Ólavur í Kirkjastovuni fór at fotografera. - Vanligt var, at man fór til Ólavs sunnudag seinnaftur „at taka seg av“ sum tað varð rópt tá.

Nakrar gamlar glasplátur hava verið í varðveitslu hjá

familjuni í mong ár, hesar plátur eru framkallaðar nú og uml. 200 myndir síggja bráðliga dagsins ljós, og sagt verður, at myndirnar sum heild eru sera klárar, tá ið hugsað verður um útgávurina tá.

- Við hjálp frá eldri fólki úr bygðini, høvdi vit fengið staðfest út við heiltvina av myndunum, hvørji fólkinu eru, men vit vóna at nóg

koma á framsýningina, so vit kanska fáa staðfest restina av myndunum, sum eru úr allari oynni, verður sagt í skrivinum frá fyrireikarunum.

Framsýningin er í dag kl. 16-20 og í morgin frá kl. 16-20.

kjallaragreinin

Ungfólk og umheimur

Tórður Jóansson

Síðan seinna heimsbardaga hevur økt tal á ungfólki kent seg drigið burtur í onnur lond at síggja, uppliva og kenna á sær, hvussu fólk í øðrum londum — stundum í øðrum heimsþórum — liva, og hvussu vorðið er í fjarløgðum plássum, sum vit so mangan hoyra um og síggja í útvepnum og sjónvepnum. Lítið er at ívast í, at slík ungfólk gera nýggjar lívsroyndir, broyta hugburð og hugsanarhátt um mong viðurskipti og verða ríkað av at liva í nýggjum umhvørvi eitt skifti.

Í øllum tíðarskeiðum vita vit um føroyingar,

sum hava leitað sær út í heim; annaðhvørt av forvitni ella í yrki sínum. Longu í *Føroyingasøgu* lesa vit um eitt nú Gøtutrónd, sum gjørdi handelsferðir og segði ikki stínga upp fyrri útlandskum handilsmönnum. Nólsoyar-Páll fór ungur burtur í onnur lond og kom aftur til Føroya, brynjaður við hugsjónum og ávirkadur av nýggjum rákum uttanefir. Og hópur av føroyingum hava siglt — og sigla framvegis — við útlandskum skipum um allan heim.

Men hetta, at ungfólk í stórum tali — stundum áðrenn lokna skúlagongd — seta sær fyrri at fara út í heim at síggja og læra, er nýggjari fyrbrigdi, sum vert er at fegnast um. Tí heimfóðisskapur og snæverskygni forða fyrri broytingum, framburði og tí viðsýni, sum í alsamt størri mun er neyðugt hjá nútíðarmenniskjum. — Sum mæta skald okkara Heðin Brú tekur til í stórtingu vígsluyking síni til læraraskúlan:

»Vís honum allan tann víða heim

við ljósi og skugga rond; lat hann so taka tíðina við fedranna royndu hond. Vært egna er ikki nóg mikið - bert stóði at standa á. Vit eiga at læra av longri komnum,

ið hvar tað so kemur frá.«

Stórir bági er so tað, at flestu ungfólk seinastu mansaldararnar hava leitað sær til eittans land, nevniliga landið tað, sum vit eru partur av, Danmørk. Tí í hugarum á mongum er hetta framvegis fyrmyndarlandið mikla — uppá gott og ilt, so óneyðugt er at leita sær aðrastaðni til annað enn skemt ella okkurt forkunugt. Men valla til nakað álvarsligt.

Líkt er tó til, at vaksandi tal á ungum føroyingum á sannar, at stóri útheimurin er ikki at finna í Danmørk ella øðrum norðurlondum, sum í alheimshøpi verða

roknað sum útjaðarþeki eins og Føroyar; men at neyðugt at leita sær væl áleiðis, skal munagóður fílskur fáast ella veruliga nýggj umhvørvi, aðrar mentanir og tílíkt upplivast. So stutt fer eisini vaksandi tal av føroyingum til onnur lond, t.e. uttan fyrri norðurlond, at nema sær hægri útbúgvingar.

Men tað er helst minsti parturin, sum fer burtur í heim í flestraröndum. Seinastu áratíggjuni er tað vorðið meira og meira vanligt, at ungfólk fara út í heim at »fjakka«, sum tíkið verður til. Tey fara annaðhvørt ein-særís, tvey og tvey ella í smáum bólkum. Føst ætlan er ikki lögð framman undan; men summi teirra fara heilt til Fjareystur ella Suð-amerika. Onkur lata bløðum frásagnir um upplivingar sínar, onnur skriva bókur, sum koma út, so onnur kunnu fáa lú í ferðunum; og uppaftur onnur gera sjónbandsupptøkur, halda fyrilestrar, eru í útvarpi ella sjónvarpi og siga frá.

Fleiri fara eitt ár til fjarskotið land, har tey verða tikið upp í húski og ganga í skúla; men ferðast eisini víða í tí parti av heiminum, har tey eru. Best kendi felagsskapurin, ið stílar fyrri hesum á væl skipaðan hátt, er AFS, *American Field Service*, sum upprunaliga bert reikaði fyrri slíkum til-tøkum millum USA og onnur lond. Men á okkara døgum er hesin felagsskapur víðkaður til at fegna um at kalla øll lond, so talað hevur verið um at broyta navnið.

Líka síðan seint í fimtiárunum hava føroysk ungfólk verið úti í heimi við hesum felagsskapi; fyrst einans í USA, men seinastu árinu víða um heimin. Øll tykjast tey at láta væl at, hóast onkrar misskiljingar og tvørleikar at liva í þúra 6-kendum umhvørvi kunnu tarna eina tíð. AFS hevur lýsingar í hesum døgum, har heiti verður á áhugað ungfólk um at seta seg í samband við felagsskapin, hava tey áhuga í at royna slíkt. — Annars eru aðrar

altjóða samskipanir, ið reika fyrri ymskum sløgum av ferðum; so á okkara døgum eru möguleikarnir mangir.

Ikki er at taka seg aftur í, at tað hevur ómetaligan týðning, at fólk í lítlum, fjarskotnum oyggjasamfelagi sum okkara er væl kunnað um viðurskiptini úti í heimi — ikki einans í sokallaðu grannalondunum, men aðrastaðni við. Tað ger okkum betur før fyrri at meta um og skilja tað, sum fer fram; og tað gevur eisini nóg hollari innlit í aðrar mentanir og hugburðir enn tað, vit annars hava at dragast eftir, og sum ofta byggir á avloðaðar hugmyndir, fordómar og misfatningar. — Heimirin er vorðin minni; og tað er skylda okkara at síggja til, at vit verða ikki eftirbátar, heldur ikki í altjóða høpi.